

Лаодикӣ — Рақами Ду

Шохи протестантӣ

Jeff Pippenger

2023-08-27

Барои дарк кардани паёме, ки дар китоби Ваҳй мӯҳраш кушода мешавад, шинохтани решаҳо, рушди таърихӣ ва аҳаммияти Ислоҳоти Протестантӣ аҳаммияти бунёдӣ дорад. Се хатти асосӣ дар таърихи он Ислоҳот ба Китоби Муқаддас, ба методологияи дурусте, ки бояд дар омӯзиши Китоби Муқаддас истифода шавад, ва низ ба он ки паёмрасонони баргузида дар тӯли он таърих нишонаҳои роҳии ҳамон таърих мебошанд, дахл доранд. Чунон ки ҳамеша чунин аст, шайтон кӯшиш кард, ки Китоби Муқаддаси King James-ро бо чандин қалбақӣ пинҳон созад; ӯ ҳамчунин саъй намуд, ки методологияи дурусти фаҳмидани Китоби Муқаддасро бо чандин қалбақӣ пинҳон кунад, ва ҳамчунин саъй кард, ки паёмрасонони дурустро (нишонаҳои роҳ)-е, ки дар чараёни он таърих барпо карда шуданд, пинҳон созад.

«Лекин Шайтон бекор набуд. Ӯ акнун он чиро ба амал овардани шуд, ки дар ҳар як чунбиши дигари ислоҳотгарона ба амал овардани шуда буд, — мардумро фиреб дода, ҳалок созад, ба ҷои кори ҳақиқӣ барояшон сохтакорие пешкаш намуда. Чунон ки дар асри якуми калисои масеҳӣ масеҳҳои козиб буданд, ҳамон тавр дар асри шонздаҳум анбиёи козиб низ бархостанд». The Great Controversy, 186.

Дар таърихи миллерӣ аз соли 1840 то 1844, ридои протестантизм, (ки яке аз ду шохи ҳайвони заминӣ мебошад, ки Иёлоти Муттаҳида аст), ба адвентизми миллерӣ гузашта, адвентизми миллерӣ ба шохи протестантӣ табдил ёфт. Дар айни замон, калисохое, ки пештар худро протестант эътироф мекарданд, протестантизми муртад гардиданд, ё чунон ки миллериён онҳоро муайян мекарданд, «духтарони Рум». Вақте ки протестантҳо дар соли 1843 паёми фариштаи аввалро рад карданд, онҳо сукут намуданд ва миллериён ридои протестантизмро идома доданд. Таърихи миллерӣ авҷи кори Худо дар ба фаҳмиши комили Каломи Худо расондани «калисои Ӯ дар биёбон» буд.

Ифтиҳои довари тафтишотӣ озмоиши қонуни Худо ва бахусус шанберо ба миён овард. Барои эълон намудани паёми фариштаи сеюм калисое лозим буд, ки қонуни Худоро нигоҳ медошт, қонуне ки дар асрҳои торик зери анъанаҳо ва урфу одатҳои папагӣ дафн гардида буд. Масеҳ протестантҳоро ба таърихи солҳои 1840 то 1844 овард ва озмоиши Илёсро пеш гузошт, ки Уилям Миллер намунаи ӯ буд; ва ҳангоме ки протестантҳо паёми Миллерро рад карданд, онҳо ба Рум бозгаштанд. Озмоиши паёми фариштаи аввал, чунон ки онро Миллер эълон карда буд, ба воситаи Илёс дар кӯҳи Кармил намунавор нишон дода шуда буд.

Ва Илёс назди тамоми қавм омада, гуфт: «То кай шумо миёни ду ақида лангон-лангон мегардед? Агар Худованд Худо бошад, аз Ӯ пайравӣ кунед; аммо агар Баал бошад, пас аз вай пайравӣ кунед». Ва қавм ба ӯ ҳеҷ сухане ҷавоб наод. 3 Подшоҳон 18:21.

Дар соли 1840, вақте ки бо паёми Илёс, ки аз ҷониби Миллер ва фариштаи аввал намояндагӣ мешуд, рӯ ба рӯ гардиданд, протестантҳо Баалро интиҳоб карданд!

Ислоҳоти протестантӣ кушодашавии ҳақиқатҳои Китоби Муқаддас буд, ки бо «ситораи субҳгоҳӣ» оғоз ёфт, ки ваъда шуда буд дар ҷараёни таърихе дода шавад, ки калисои Тиётира онро намояндагӣ мекунад. Ҳамлаи мустақим бар зидди Китоби Муқаддас садсолаҳо пештар оғоз ёфта буд ва дар «Муборизаи Бузург» ба таври равшан нишон дода шудааст, махсусан дар таърихи валденсиён. Дар соли 1930, Бенҷамин Уилкерсон китобро бо номи Our Authorized Bible Vindicated нашр кард. Ин китоб ҷанги зидди матнҳои муқаддаси аслиро ҳуччатгузорӣ мекунад, ки дар ниҳоят барои тарҷумаи Китоби Муқаддаси King James истифода шуданд, ва ҳамчунин матнҳои гуногуни қалбакии шайтонӣро, ки католикҳо, протестантизм муртад ва адвентистони Лаодикия пеш мебарданд ва то ҳол пеш мебаранд. Ин ҷанг хеле пеш аз давраи таърихи валденсиён оғоз ёфта буд, аммо онҳо нишонаи роҳ ва рамзи онҳое мебошанд, ки ҷони худро фидо карданд, то ба аҳамияти дастнависҳои дурусте, ки дар ниҳоят ба Китоби Муқаддаси King James-и соли 1611 тарҷума шуданд, шаҳодат диҳанд.

Инчили Подшоҳ Чеймс, ки дар соли 1611 ба вучуд оварда шуд, аз як раванди бисёр мушаххаси тарҷума гузашт. Раванди тарҷума ва нашри Китоби Муқаддас тавассути ҳафт марҳилаи таҳия анҷом дода шуд. Он ҳамчунин барои анҷом ёфтани ҳафт солро дар бар гирифт, ва ҳафт соли китобӣ ду ҳазору панҷсаду бист рӯз аст. Ин, албатта, ҳамон шумораи рӯзҳои нубувватист, ки дар он Исо аҳдро бо бисёриҳо тасдиқ намуд, дар иҷрои Дониёл боби нӯҳ. Дар миёнаи он ҳафтаи муқаддас Масеҳ маслӯб карда шуд, ва, албатта, Масеҳи маслӯбшуда маркази Китоби Муқаддас аст. Он ҳафт марҳила барои ба вучуд овардани Каломи поки Худо чунин буданд.

- Аввал: Тарҷумаи ибтидоӣ аз ҷониби шахсони алоҳида: Тақрибан 50 тарҷумон ба шаш кумита ҷудо карда шуданд, ки ҳар яке барои бахшҳои гуногуни Китоби Муқаддас масъул буд. Ин шахсон бар тарҷума аз забонҳои аслий (ибрий, оромӣ ва юнонӣ) ба англисӣ кор мекарданд.
- Дувум: Баррасии кумита: Пас аз он ки ҳар як кумита тарҷумаи бахше аз матнро анҷом медод, кори он аз ҷониби ҳуди аъзои кумита баррасӣ мегардид. Ин имкон медод, ки саҳми дастаҷамъона ворид гардад ва иштибоҳҳо ислоҳ шаванд.
- Сеюм: Баррасии Кумитаи умумӣ: Сипас тарҷумаҳои кумитаҳои ҷудогона ба гурӯҳи васеътари донишмандон, ки онро Кумитаи умумӣ меномиданд, пешниҳод карда шуданд. Ин кумита аз намояндагони ҳар яке аз шаш кумитаи тарҷума иборат буд. Онҳо тамоми корро бознигарӣ намуда, тарҷумаҳои гуногуни кумитаҳоро муқоиса ва ҳамоҳанг месохтанд.
- Чаҳорум: Баррасӣ ва бознигари иловагӣ: Нусхаи бознигаришудаи Кумитаи умумӣ ба кумитаҳои алоҳида барои баррасӣ ва тақмили минбаъда бозпас фиристода шуд. Ин раванди такрорӣ барои таъмини он ки тарҷума мутобиқ ва дақиқ бошад, мусоидат кард.

- Панҷум: Баррасӣ ва тасдиқи ниҳой: Пас аз он ки кумитаҳои алоҳида таҳрирҳои худро ба анҷом расониданд, матни ниҳой барои баррасӣ ва тасдиқи ниҳой ба Кумитаи Умумӣ пешниҳод карда шуд.
- Шашум: Тасдиқи шоҳона ва интишор: Сипас тарҷумаи тасдиқшуда барои гирифтани тасдиқи ӯ ба шоҳ Ҷеймс I пешниҳод карда шуд.
- Ҳафтум: Пас аз он ки ӯ тасдиқи шоҳонаи худро дод, тарҷума дар соли 1611 ҳамчун Китоби Муқаддас ба нашри Подшоҳ Яъқуб (Authorized Version) ба таъб расид.

Каломи Худованд каломи пок аст; мисли нукрае ки дар кӯраи замин ғудохта шуда, ҳафт бор соф карда шудааст. Ту онҳоро, эй Худованд, ниғаҳ хоҳӣ дошт; онҳоро аз ин насл то абад ҳифз хоҳӣ кард. Забур 12:6, 7.

Дар ҷанги Шайтон бар зидди Каломи Худо, ва бар зидди аломатҳои роҳе, ки тавассути паёмрасонони ғуноғуни он таърихи бозшаванда ва низ усули дурусте, ки бояд барои ба таври саҳеҳ тақсим кардани Каломи Ӯ ба кор бурда шавад, намоёндагӣ шудаанд, Китоби Муқаддаси King James-и соли 1611 аломати роҳест, ки махсусан дар Забур 12 муайян карда шудааст. Ҳеҷ яке аз тарҷумаҳои ғуноғуни сохтаи Китоби Муқаддас, ки тавассути дастнависҳои фосиди католикӣ ба вучуд оварда шудаанд, ба меъёрҳои Забур 12 ҷавобгӯ нест. Раванди поксозие, ки ҳафт марҳиларо дар бар гирифт, ва давраи ду ҳазору панҷсаду бист рӯз, муайян месозанд, ки Китоби Муқаддаси King James «калимаҳои пок»-и Худост. Худо ваъда медиҳад, ки Китоби Муқаддаси King James-ро ҳамчун Каломи поки Худ то абад нигоҳ хоҳад дошт, ва бинобар ин Ӯ ҳамчунин ваъда медиҳад, ки усули «таърихгарой»-ро, ки ислоҳгарони протестант, аз ҷумла Уилям Миллер, ба кор бурда буданд, устувор нигоҳ медорад.

Дар асри чордахум Чон Уиклиф, ки дар китоби «Муборизаи бузург» ҳамчун «ситораи субҳи Ислоҳот» муаррифӣ шудааст, аз ҷониби Худо истифода шуд, то Китоби Муқаддасро ба забоне тарҷума кунад, ки ҳатто одами одӣ онро фаҳмида тавонад. Ӯ он паёмбарест, ки нишонаи оғози Ислоҳоти протестантиро муайян мекунад.

«Он ҳаракати бузурге, ки Виклиф оғоз намуд ва мебоист вичдон ва ақло ро озод созад ва миллатҳои ӯро, ки дер замон ба аробаи зафармандии Рум баста буданд, раҳо кунад, сарчашмаи худро дар Китоби Муқаддас дошт. Дар ин ҷо манбаи он ҷӯйбори баракат буд, ки, монанди оби ҳаёт, аз асри чордахум то имрӯз дар тӯли асрҳо ҷорӣ гардидааст. Виклиф Навиштаҳои Муқаддасро бо имони комил ҳамчун ваҳии илоҳомбахши иродаи Худо, ҳамчун қоидаи қофӣ имон ва амал, пазируфт. Ӯ тарбия ёфта буд, ки Калисои Румро ҳокимияти илоҳӣ ва ҳаттонопазир бидонад ва таълимот ва оинҳои муқарраршудаи ҳазорсоларо бо эҳтироми бечунучаро қабул намояд; аммо аз ҳамаи ин рӯй ғардонид, то ба каломи муқаддаси Худо ғӯш фаро диҳад. Ин ҳамон ҳокимияте буд, ки ӯ мардумро даъват мекард онро эътироф намоянд. Ба ҷойи он ки калисо тавассути папа суҳан ғӯяд, ӯ эълон намуд, ки ягона ҳокимияти ҳақиқӣ овози Худост, ки тавассути Каломи Ӯ суҳан меғӯяд. Ва ӯ таълим меод, ки на танҳо Китоби Муқаддас ваҳии қоидаи Худост, балки Рӯҳулқудс ягона тафсиригари он аст, ва ҳар инсон бояд бо омӯзиши таълимоти он вазифаи худро шахсан барои худ биомӯзад. Ҳамин тавр ӯ зехни

мардумро аз папа ва Калисои Рум ба сӯи каломи Худо равона сохт.»

«Уиклиф яке аз бузургтарин Ислохталабон буд. Дар фароҳии ақл, дар равшании андеша, дар устуворӣ барои нигоҳ доштани ҳақиқат ва дар ҷасорат барои дифоъ кардани он, кам касоне аз онҳое ки пас аз ӯ омаданд, бо ӯ баробар буданд. Покии зиндагӣ, кӯшиши хастанашаванда дар омӯзиш ва меҳнат, росткории вайроннопазир ва муҳаббатӣ вафодорӣ ба Масеҳ монанд дар хизмати ӯ, аввалини Ислохталабонро тавсиф мекарданд. Ва ин ҳама, бо вучуди торикии зеҳнӣ ва фасоди ахлоқии он аср ки ӯ аз миёни он бархост.»

«Хислати Уиклиф шаҳодатест бар қудрати тарбияткунанда ва дигаргунсозандаи Навиштаҳои Муқаддас. Маҳз Китоби Муқаддас ӯро ба он чӣ буд, табиӣ дод. Кӯшиш барои дарки ҳақиқатҳои бузурги ваҳӣ ба ҳамаи қобилиятҳо тозагӣ ва нерумандӣ мебахшад. Он зеҳнро фароҳ месозад, идрокро тез мегардонад ва довариро ба камол мерасонад. Омӯзиши Китоби Муқаддас ҳар андеша, эҳсос ва орзу ба гунае олимақом мегардонад, ки ҳеҷ омӯзиши дигар наметавонад. Он устувории мақсад, сабр, шучоат ва матонат мебахшад; хислатро пок месозад ва ҷонро тақдис мекунад. Омӯзиши ҷиддӣ ва боэҳтироми Навиштаҳо, ки зеҳни донишпажӯро ба тамоси мустақим бо Зеҳни Беинтиҳо меорад, ба ҷаҳон мардоне мебахшид, ки аз лиҳози ақл қавитар ва ғаъолтар, ҳамчунин аз ҷиҳати усул олимақомтар мебуданд, назар ба он чи ҳаргиз аз бехтарин тарбияе, ки фалсафаи башарӣ фароҳам меорад, ба вучуд омадааст. «Қушодашавии каломҳои Ту», — мегӯяд забурнавис, — «нур медиҳад; ба содадилон ғаҳм мебахшад». Забур 119:130.» Фоҷиаи асрҳо, 93, 94.

Пас аз шаҳодат дар бораи Ҷон Уиклиф дар «Муборизаи Бузург», Хоҳар Уайт рӯйхати ислоҳгарони вафодорро (нишонаҳои роҳ) пешкаш мекунад, ки дар ниҳоят то ба ислоҳгар Ҷон Нокс мерасад. Ӯ саволи муҳимро, ки Мэри, Маликаи Шотландия, ба Ҷон Нокс пешниҳод кардааст, муайян месозад.

«Ҷон Нокс аз суннатҳо ва асроромезии калисо рӯй гардонда, то аз ҳақоиқи Каломи Худо ғизо гирад, ва таълими Вишарт азми ӯро барои тарк кардани иштироки Рум ва пайвастан ба ислоҳгарони таъкибшуда устувор гардонида буд....»

«Ҳангоме ки ӯро рӯ ба рӯи маликаи Шотландия оварданд, дар ҳузури касе ки ғайрати бисёр роҳбарони протестантҳо фуру нишаста буд, Ҷон Нокс барои ҳақиқат шаҳодати устувору бетағйир дод. Ӯро на бо навозишҳо метавонистанд ба худ моил созанд; аз таҳдидҳо низ ҳарос намекард. Малика ӯро ба бидъат айбдор кард. Вай, ба гуфтаи ӯ, ба мардум таълим додааст, ки динеро бипазиранд, ки давлат онро манъ кардааст, ва ба ин васила аз амри Худо, ки тобеонро ба итоати ҳокимони худ фаро меҳонад, таҷовуз намудааст. Нокс бо қатъият ҷавоб дод:—“Чунон ки дини ҳақ на пайдоиши худро аз ҳокимон гирифтаасту на салоҳияти худро, балки танҳо аз Худои абадӣ, ҳамчунин тобеон ӯҳдадор нестанд, ки дини худро мувофиқи завқу писанди ҳокимони худ тартиб диҳанд. Зеро бисёр вақт рӯй медиҳад, ки ҳокимон, аз миёни ҳама дигарон, аз дини ҳақиқии Худо нодонтарини ҳамаи мардуманд. Агар тамоми насли Иброҳим пайрави дини фиръавн мебуданд, ки муддати дароз тобеони ӯ буданд, илтимос, бонуи ман, он гоҳ дар ҷаҳон чӣ дине вучуд медошт? Ва агар ҳамаи мардум дар рӯзгори ҳаввориён пайрави дини

императорони Рум мебуданд, илтимос, бонуи ман, имрӯз бар рӯи замин чӣ дине вучуд медошт? ... Пас, бонуи ман, шумо метавонед дарк кунед, ки тобеон ба дини ҳокимони худ пойбанд нестанд, ҳарчанд ба онҳо фармуда шудааст, ки ба онҳо эҳтиром гузоранд.»»

Марям гуфт: «Шумо Навиштаро ба як тарз тафсир мекунед, ва онҳо [муаллимони Румӣ] онро ба тарзи дигар тафсир мекунанд; ман ба кӣ имон оварам, ва кӣ довар хоҳад буд?»

«“Шумо бояд ба Худо, ки дар Каломи Худо ошкоро сухан мегӯяд, имон оваред,” — ҷавоб дод ислоҳгар; “ва бештар аз он чи Калом ба шумо меомӯзонад, шумо на ба ин ва на ба он дигаре бовар хоҳед кард. Каломи Худо дар худ равшан аст, ва агар дар ҷое норавшанӣ бошад, Рӯҳулқудс, ки ҳаргиз ба Худо муҳолиф нест, ҳамонро дар ҷойҳои дигар равшантар мефаҳмонад, то ҳеҷ шакке боқӣ намонад, магар барои онҳое ки бо саркашӣ дар ҷаҳолат мемонанд.” Чунин буданд ҳақиқатҳое, ки он ислоҳгари нотарс, бо хатари ҷони худ, ба гӯши подшоҳӣ мегуфт. Бо ҳамон ҷасорати беибо ӯ ба мақсади худ устувор монд, дуо мекард ва дар ҷангҳои Худованд мечангид, то он даме ки Шотландия аз поппарастӣ озод шуд.» «Муборизаи Бузург», 250, 251.

Муоширати миёни ислоҳгар ва малика риштаи сеюмро дар таърихи ислоҳот равшан месозад, ки кӯшиши Шайтонро барои қалбакӣ сохтани Китоби Муқаддас, ислоҳгарон ва усули омӯзиши Китоби Муқаддас муайян мекунад. Ҷавоби Юҳанно ба Малика ин буд, ки усули дуруст «таърихгарой» аст, ки бар ин асос устувор аст, ки як силсилаи таърихи нубувватӣ аз ҷониби Рӯҳулқудс ба воситаи силсилаи дигари таърихи нубувватӣ шарҳ дода мешавад.

Нур дар торикӣ кушода шуда буд. Уиклиф ва ислоҳгарони аввалин, то ба тамоми ҷараёни таърихи миллӣ, аз усули омӯзиши Китоби Муқаддас истифода мебарданд, ки онро «таърихгарой» меномиданд. Таърихи ин усули библиявӣ омӯзиши Китоби Муқаддас бисёр вақт нодида гирифта мешавад, аммо эътироф намудани он зарурист, агар кас ба ҳақиқат хоҳад аҳамияти қоидаҳои тафсири нубувватро, ки Миллер ва баъд аз он Future for America қабул карданд, дарёбад.

Танҳо ду калисое ҳастанд, ки хоҳар Уайт онҳоро ҳамчун қавми ба номи Худо мансуб муайян мекунад: яке Исроили қадим ва дигаре Калисои Адвентистони Рӯзи Ҳафтум.

«Сабабҳое, ки барои онҳо мо қавми Худо номида мешавем, бояд боз ва боз такрор карда шаванд. Такрори Шариат 4:1–13» Manuscript Releases, ҷилди 8, 426.

«Калисои ҳаввориён», калисо дар биёбон дар айёми торикии папавӣ, ҳеҷ гоҳ қавми ба номи Худо хондашуда номида нашуданд; зеро ин истилоҳ (ба маънои номида шудан) калисоеро ифода мекунад, ки ба он масъулияти амонатдори шариати Худо будан дода шудааст, ва бо Адвентизм онҳо ҳамчунин бояд амонатдорони ҳақиқии нубувватии Худо мебуданд.

«Худо калисои Худро дар ин рӯз, чунон ки Исроили қадимро даъват карда буд, хондааст, то ҳамчун нуре дар замин биистад. Бо табари пурқудрати ҳақиқат, бо паёмҳои ғарибонаи яқум, дуоюм ва сеюм, ӯ онҳоро аз калисоҳо ва аз ҷаҳон ҷудо кардааст, то онҳоро ба наздикии муқаддас бо Худо барад. ӯ онҳоро амонатдорони шариати Худо

гардонидааст ва ҳақоиқи бузурги нубувватро барои ин замон ба онҳо супурдааст. Монанди ваҳйҳои муқаддасе ки ба Исроили қадим супурда шуда буданд, инҳо низ амонати муқаддасе мебошанд, ки бояд ба ҷаҳон расонида шаванд. Се ғариштаи Ваҳй 14 намоёндаи он қавме мебошанд, ки нури паёмҳои Худоро мепазиранд ва ҳамчун василаҳои Ё берун мераванд, то ин огоҳиро дар тамоми тӯл ва арзи замин садо диҳанд». Testimonies, volume 5, 455.

Вилиям Миллер ғаристодаи баргузидае буд, ки ҳақоиқи нубуввати Худоро бикшояд; ва ҷун он ҳақоиқ қавмеро дар соли 1844 ба сӯи дари кушодаи Қудс-ул-ақдос раҳнамун шуданд, Худо он гоҳ шарияти Худо ошкор сохт. Уиклиф нишонае дар кушодани Китоби Муқаддас ва падида овардани оғози Ислоҳоти протестанти мебошад, вале ӯ ҳамчунин нишонаи кори Худост барои барқарор намудани «ҳақоиқи бузурги нубувват». Ҷун Уиклиф ситораи субҳ буд, ки дар таърихи ҳукмронии ҳазору дусад ҷаҳонро папағӣ муайян гардидааст. Кори ӯ дар асри чордаҳум оғоз ёфт; сипас, дар асри ҳафтдаҳум, нишонаи дигари он хатти нубувватӣ ба вуҷуд омад, яъне таҳияи Китоби Муқаддаси King James дар соли 1611. Дар он хат, дар ниҳоят, мо ба нишонаи қоидаҳои Миллер барои тафсири нубувват мерасем. Миллер дар он хатти ҳақиқат нишонаест, ва қоидаҳои ӯ низ ҷунинанд. Қоидаҳои ӯ бар нишонае дар поёни Адвентизм шаҳодат медиҳанд, ки бо наشري Prophetic Keys муаррифӣ мешавад.

Агар мо дарк накунем, ки қоидаҳои Миллер аломати роҳе дар як хатти таърихи нубувватӣ буданд, ки ҳам кори ҳифзи матнҳои аслии ва дурусти Китоби Муқаддасро ифода мекарданд ва ҳам кори ошкор гардидани ғаҳмиши ҳақиқии Китоби Муқаддасро, ки тақозо менамуд ислоҳгарон ҳидоят ёбанд, то он методологияи муқаддаси омӯзишро, ки «таърихгарой» ном дорад, дарк карда ба қор баранд, мо аз маълумоти зарурӣ барои шинохтани ҳақиқатҳои нубувватие, ки бо кори пешкаш ва ҳифзи нури ғариштаи сеюм дар анҷоми адвентизм вобастаанд, маҳрум мемонем. Аз ин сабаб, муҳим аст, ки ба он хатти таърих назарсанҷии кӯтоҳе бикунем.

Ягона таърифи ҳақиқии қалимаи «Протестант» ин аст, ки ба Рум эътироз карда шавад. Агар қалисое аз эътироз ба Рум даст кашад, дигар Протестант нест ва он гоҳ духтари Рум мегардад, ҷунонки он Протестантоне гардиданд, ки паёми ғариштаи аввалро рад карданд. Ғаҳмиши асосие, ки «шиор»-и Протестантоне гардид, ки аз қалисои католиқӣ берун омаданд, ин буд: «Китоби Муқаддас ва танҳо Китоби Муқаддас». Бо вуҷуди ин, таърих шаҳодат медиҳад, ки Китоби Муқаддас мебоист дуруст тақсим карда шавад.

Кӯшиш намо, ки худро назди Худо писандида нишон диҳӣ: ҳамчун қорғаре ки шарманда намешавад ва қаломи ростиро дуруст баён мекунад. Аммо аз суҳанони беҳуда ва нопок парҳез намо, зеро онҳо ба бединӣ боз ҳам бештар меафзоянд. 2 Тимотиюс 2:15, 16.

Усули омӯзиши Китоби Муқаддас, ки протестантон дар кӯшишҳои худ барои дуруст тақсим кардани қаломи ростӣ ба истифодаи он роҳнамой шуда буданд, «хисторитсизм» аст. Ин усул ҳадафи мушаххас ва ҷиддии ҳамлаи Шайтон қарор гирифт, ва ӯ воқеан ҳамла кард.

«Мо бояд худ барои хеш донем, ки масеҳият аз чӣ иборат аст, ҳақиқат чист, он имон кадом аст, ки мо қабул кардаем, ва қоидаҳои Китоби Муқаддас кадомҳоянд — қоидаҳои, ки ба мо аз ҷониби олитарин ҳокимият дода шудаанд». The 1888 Materials, 403.

Суст намудани методологияи библиявие, ки ислохталабон аз он истифода мебурданд ва то замони Вилиям Миллер, аз ҷумла худи ӯ, идома дошт, ба таври мушаххас ҳамчун чизе муайян карда мешавад, ки дар асри понздаҳум бо донишманди йезуитӣ ба номи Франсиско Рибера (1537–1591) оғоз ёфт; ӯро ба таври умум ҳамчун касе мешиносанд, ки тафсири футуристиро маъмул гардонид. Ӯ бар китоби Ваҳй шарҳе навишт, ки тафсири оянданигаронаи пешгӯихоро пешниҳод намуда, онҳоро аз заминаи таърихии онҳо дур месохт. Рибера ин методологияро ба мақсади муқовимат кардан ба он ҳақиқате ихтироъ кард, ки методологияи историтсизм ҳамеша ба он мерасонид. Он ҳақиқат ин буд, ки попи Рум ҳамон зиддимасеҳи пешгӯии Китоби Муқаддас аст.

Дар асрҳои ҳафтдаҳум ва ҳаждаҳум метавон бо санад исбот кард, ки протестантизм медонист, ки усули бардурӯғи Рибера шайтонӣ ва беасос аст. Протестантҳои он давраи таърих китобҳо ва рисолаҳо навишта, бар зидди «гапҳои палиду беҳуда»-и он донишманди йезуитӣ баромад мекарданд. Аммо дар соли 1909 аспии Троя — Китоби Муқаддаси истинодии Скоуфилд — ба нашр расид, ва истинодохе, ки ба тавзеҳоти поёни саҳифаҳои Китоби Муқаддас ворид карда шуда буданд, бар таълимоти Рибера ва йезуити дигари ба номи Мануэл Лакунса (1731–1801) асос ёфта буданд. Лакунса бо таҳаллуси Хуан Хосафат Бен-Эзра менавишт ва китобе бо унвони «Омадани Масеҳ дар ҷалол ва шаҳомат»-ро нашр кард. Монанди Рибера пеш аз ӯ, он китоб ҳамлаи мустақиме бар зидди иҷрошудани нубувватҳо дар китоби Ваҳй буд.

Шайтон медонист, ки паёме, ки ӯ бояд онро бо иштибоҳ тира созад, ҳамон паёми огоҳии ниҳоние буд, ки аз китоби Ваҳй меояд. Бо ворид сохтани суҳанони палиду беҳудаи он ду коҳини йезуит ба ишораҳои дохилии «Scofield Reference Bible», Шайтон тавонист протестантҳои муртадро ба пазируфтани усулшиносии йезуитӣ раҳнамун созад ва ба ин васила онҳоро нисбат ба ҳақиқат кӯр гардонад. Шайтон ин корро бо ҷорӣ намудани чандин намунаи католикии пешгӯӣ анҷом дод, ки имкони ба таври равшан муайян кардани он ки зиддимасеҳи пешгӯии Китоби Муқаддас кист, аз миён мебурданд. Ин фиреб барои Шайтон душвор набуд, зеро протестантҳо аллакай бо рад кардани паёми Миллер дар соли 1843 ба калисои Рум бозгашта буданд.

Дар тӯли солҳои зиёд якчанд китобҳо ва мақолаҳо нашр шудаанд, ки ҳамлаи Шайтонро бар зидди Китоби Муқаддас ҳуччатгузорӣ мекунанд; ҳамлае, ки дар чанд қарни аввали баъд аз маслӯбшудани Масеҳ оғоз ёфт. Он ҳамла ба дараҷае расид, ки дастнависҳои қалбакӣ ворид карда шуданд, то Китобҳои Муқаддаси қалбакӣ ба вучуд оварда шаванд. Шайтон ҳамчунин ба ислоҳгароне ҳамла кард, ки барои ҳифзи каломи Худо барангехта шуда буданд, ҳам дар замони зиндагашон ва ҳам ҳатто баъд аз вафоти он Ислоҳгарон.

Танҳо андеша кунед, ки таърихнигорон ва илоҳиётшиносони муосири Адвентистони рӯзи ҳафтум ба мавзӯи Вилиям Миллер чӣ гуна муносибат мекунанд. Гӯё онҳо устухонҳои ӯро аз

гӯр берун оварда, ба дарёи Миссисипи андохта бошанд.

«Уилям Миллер салтанати Шайтонро ба ташвиш оварда буд, ва он душмани азали на танҳо кӯшиш мекард, ки таъсири ин паёмро барҳам диҳад, балки худи паёмрасонро низ нест кунад. Ҳангоме ки Падар Миллер ҳақиқати Навишторро ба дилҳои шунавандагони худ ба таври амалӣ татбиқ менамуд, ғазаби масеҳиёни номиён бар зидди ӯ аланга мегирифт, ҳамон тавре ки ҳашми яҳудиён бар зидди Масеҳ ва расулони Ӯ барангехта шуда буд. Аъзоёни калисо табақаҳои пасттарро ба шӯр меоварданд, ва дар чанд маврид душманон қасд карданд, ки ҳангоми аз ҷои ҷамъомад баромадани ӯ ҷони ӯро бигиранд. Аммо ғариштагони муқаддас дар миёни он издиҳом ҳузур доштанд, ва яке аз онҳо, дар сурати одаме, бозуи ин ходими Худовандро гирифт ва ӯро аз миёни он издиҳоми ҳашмигон ба саломатӣ берун бурд. Кори ӯ ҳанӯз ба анҷом нарасида буд, ва Шайтон ва фиристодагонаш аз мақсади худ ноумед шуданд». Рӯҳи нубувват, ҷилди 4, 219.

Ба он назар кунед, ки ҷи гуна ҳамон ду табақаи Адвентизм (илоҳиётшиносон ва таърихнигорон) эътибори қоидаҳои Миллерро қамранг сохта, пинҳон кардаанд, ҳамон қоидаҳое ки хоҳар Уайт ба мо хабар медиҳад, аз ҷониби ҳамаи онҳое истифода хоҳанд шуд, ки воқеан паёмҳои се ғариштаро мавъиза мекунанд.

«Онҳое ки ба эълон намудани паёми ғариштаи сеюм машғуланд, Навиштаҳоро мувофиқи ҳамон нақшае меомӯзанд, ки Падари Миллер қабул карда буд. Дар китоби хурде, ки Views of the Prophecies and Prophetic Chronology ном дорад, Падари Миллер қоидаҳои зерини содда, вале хирадмандона ва муҳимро барои омӯзиш ва тафсири Китоби Муқаддас меоварад:—

«[Қоидаҳои якум то панҷум иқтибос шудаанд.]»

«Матни боло як қисми ҳамин қоидаҳост; ва дар омӯзиши Китоби Муқаддас ҳамаи мо нек хоҳем кард, агар ба усулҳое, ки баён гардидаанд, диққат диҳем». Review and Herald, November 25, 1884.

Бе баррасии се риштаи хатти таърихи нубувват, ки бо рушд ва барқарории Каломи Худо алоқаманд аст, дидани аҳамияти як шаҳодати бузург, ки Уилям Миллерро ҳамчун он қавмиде дастгирӣ мекунад, ки дар пешниҳоди паёмаш ба воситаи Илос пешнамоиш ёфта буд, ва ҳамчун Мусо дар ваъдаи он ки Миллер дар қиёмати одилон барҳезонида хоҳад шуд, ва ҳамчун Алишоъ дар омодагиаш ба тарк кардани мазрааи худ ва хизмат кардан ба паёми Илос, ғайриимкон аст. Хоҳар Уайт ҳар се қаҳрамони Китоби Муқаддасро ҳамчун пешнамоишдиҳандаи Уилям Миллер муайян мекунад, ки акнун аз ҷониби илоҳиётшиносон ва таърихнигорони муосири адвентистӣ чунон муомила мешавад, гӯё ӯ танҳо ягон «бачаи камбағали деҳқон» аз асри ҳаждаҳум будааст.

Вилям Тиндал яке аз ислоҳгарони бисёре буд, ки дар ин хатти таърихи нубувватӣ барҳезонида шуданд. Агар иҷозат бошад, инро чунин баён кунам: «изҳороти рисолати» ӯ бар зидди сафирони папа, ки бо онҳо муошират дошт, чунин буд: «Ман сабаб хоҳам шуд, ки он писарбачае, ки плуг меронад, аз Навиштаҳо бештар аз шумо бидонад». Вилям Миллер ҳамон писари деҳқон буд, ки плуг меронд ва нубуввати Тиндалро ба иҷро расонд.

Ин муқаддима нисбат ба тамоми таърихе, ки метавонист барои дастгирии он чи мо то ба ҳол пешниҳод кардаем оварда шавад, ба таври назаррас содда гардонида шудааст. Ҳоло мо баъзе аз нишонаҳои Алфа ва Омегаро мавриди баррасӣ қарор хоҳем дод, то ки дубора ба баррасии Миллер ҳамчун аломати роҳ ва паёмрасон бозгардем.

Китоби Дониёл оғози китобест, ки аз ду китоб иборат аст. Анҷоми он китоб — китоби Ваҳй аст. Гарчанде ки онҳо ду китоби ҷудогонаанд, дар якҷоягӣ як китобро ифода мекунанд.

Солҳо пеш, ман бо як илоҳиётшиноси маъруфи Адвентистони Рӯзи Ҳафтум, ки дар Пажӯҳишгоҳи Таҳқиқоти Китоби Муқаддаси Конфронси Умумичаҳонии Калисои Адвентистони Рӯзи Ҳафтум фаъолият мекард, муоширати оммавӣ доштам. Он илоҳиётшинос кӯшиш мекард фаҳмиши маро дар бораи шаш ояти охирини боби ёздаҳуми Дониёл, инчунин фаҳмиши маро дар бораи «қурбонии доимӣ» дар китоби Дониёл ислоҳ намояд. Дар чараёни муоширати мо, ки муддате идома ёфт, зеро он аз он иборат буд, ки ӯ мақолае навишт ва ман ба он ҷавоб додам, сипас ӯ ба ҷавоби ман посух гуфт, ва баъд, албатта, ман низ андешаҳои худро бозгардондам, ва ҳамин тавр идома ёфт. Дар ин муошират ӯ ба ман хабар дод, ки дар кумитае, ки дар Конфронси Умумӣ дар он кор мекард, ӯро коршиноси китоби Дониёл мешумориданд ва як ҳамкорашро коршиноси муқими китоби Ваҳй мешумориданд. Дар муоширатҳои мо ӯ намехост ба нуктаҳои марбут ба китоби Ваҳй пардозад, балки онҳоро ба ҳамкораш ҳавола мекард. Ӯ мехост баҳсро танҳо дар доираи китоби Дониёл нигоҳ дорад.

Хоҳар Уайт равшан баён мекунад, ки Дониёл ва Ваҳй як китобанд. Дар он сатҳ онҳо Китоби Муқаддасро намоёндагӣ мекунанд, ки он як китобест, ки аз ду китоб — қуҳна ва нав — таркиб ёфтааст. Хоҳар Уайт ҳамчунин дар бораи калисои яҳудӣ изҳори назар мекунад, ки танҳо китоби қуҳнаро ҳамчун он як китоб мешуморад, ва ӯ инчунин дар бораи онҳое сухан мегӯяд, ки китоби қуҳнаро нодида мегиранд, зеро онҳо танҳо китоби навро мефаҳманд ё танҳо омодаанд, ки китоби навро бифаҳманд. Шаҳодати илҳомбахши ӯ ин аст, ки агар шумо танҳо навро бипазиред, пас қуҳнаро рад мекунед, ва баръакс. Барои илоҳиётшинос даъво кардан, ки ӯ коршиноси Дониёл буд, аммо на Ваҳй, тақрори мафҳуми яҳудист, ки танҳо Аҳди Қадимро мепазирад, ва мо медонем, ки он назари танг яҳудиёро ба қучо расонд. Ҳар қадом тарафи ин масъаларо гирифта — қабул кардани қуҳна ва на нав, ё қабул кардани на нав, аммо на қуҳна — маънои рад кардани тамоми шаҳодатро дорад.

Начотдиҳанда аз шогирдони Худ пурсид, ки оё ин чизҳоро мефаҳманд. Онҳо ҷавоб доданд: «Оре, Худовандо». Пас Ӯ ба онҳо гуфт: «Бинобар ин, ҳар котибе ки барои Малакути Осмон таълим ёфтааст, монанди соҳибхонаест, ки аз ганҷинаи худ чизҳои наву қуҳнаро берун меоварад». Дар ин масал Исо пеши шогирдони Худ масъулияти касонро баён намуд, ки қарашон ин аст, ки ба ҷаҳон нурееро, ки аз Ӯ гирифтаанд, бидиҳанд. Дар он замон Аҳди Қадим тамоми Навиштаҷоте буд, ки вучуд дошт; аммо он танҳо барои қадимиён навишта нашуда буд; он барои ҳамаи асрҳо ва барои ҳамаи мардумон буд. Исо мехост, ки муаллимони таълимоти Ӯ Аҳди Қадимро бо ҷидду ҷаҳд таҳқиқ намоянд, то он нурееро биёбанд, ки шахсияти Ӯро ҳамчун Масеҳе, ки дар нубувват пешгӯӣ шудааст, собит месозад ва табиати рисолати Ӯро ба ҷаҳон ошкор

менамојад. Аҳди Қадим ва Аҳди Ҷадид ҷудонопазиранд, зеро ҳар ду таълимоти Масеҳанд. Ақидаи яҳудиён, ки танҳо Аҳди Қадимро мепазиранд, барои наҷот нест, зеро онҳо Начотдиҳандаро, ки ҳаёт ва хизмати Ё иҷрои шариат ва нубувватҳо буд, рад мекунанд. Ва ақидаи онҳое ки Аҳди Қадимро канор мегузоранд, низ барои наҷот нест, зеро он чизеро рад мекунад, ки шаҳодати мустақим дар бораи Масеҳ аст. Шаккокон аз безътибор шуморидани Аҳди Қадим оғоз мекунанд, ва танҳо як қадами дигар лозим аст, то дурустии Аҳди Ҷадидро низ инкор намојанд, ва ба ин тартиб ҳар ду рад карда мешаванд.

«Яҳудиён бар ҷаҳони масеҳӣ дар нишон додани аҳамияти аҳком, аз ҷумла қонуни ҳатмии шанбе, таъсири андаке доранд, зеро ҳангоми пеш овардани ҳазинаҳои қадимии ҳақиқат, онҳо ҳазинаҳои нави таълимоти шахсии Исоро канор мегузоранд. Аз тарафи дигар, кавитарин сабабе, ки ҷаро масеҳиён дар таъсир расондан ба яҳудиён барои пазируфтани таълимоти Масеҳ ҳамчун забони ҳикмати илоҳӣ ноком мемонанд, ин аст, ки ҳангоми пеш овардани ҳазинаҳои каломи Ё, онҳо ба сарватҳои Аҳди Қадим, ки таълимоти пешини Писари Худо тавассути Мусо мебошанд, бо таҳқир муносибат мекунанд. Онҳо шариати аз Сино эълоншударо ва шанбеи аҳди ҷорумро, ки дар боғи Адаи муқаррар гардидааст, рад мекунанд. Аммо хизматгори Инҷил, ки ба таълимоти Масеҳ пайравӣ мекунад, ҳам Аҳди Қадим ва ҳам Аҳди Ҷадидро ба таври комил хоҳад шинохт, то ки онҳоро дар нури ҳақиқии онҳо ба мардум ҳамчун як қулли ҷудонопазир пешкаш намојад, ки яке ба дигаре таъя мекунад ва дигареро равшан месозад. Ҳамин тавр, ҷунон ки Исо шогирдонашро таълим дод, онҳо аз ҳазинаи худ “ҷизҳои нави ва кӯҳнаро” берун хоҳанд овард.» Spirit of Prophecy, volume 2, 255.

Маслиҳати қаблӣ барои адвентистони Лаодикия низ татбиқи дигаре дорад. Ба забон овардан, ки ба Китоби Муқаддас дар тамоми он — ҳам Аҳди Қадим ва ҳам Аҳди Ҷадид — имон доранд, вале Рӯҳи Нубувватро рад кардан, айнаи ҳамон хандакест, ки танҳо як шаҳодатро қабул мекунад. Барои барқарор сохтани ҳақиқат ду шохид лозим аст; бинобар ин, бо як шохид барқарор кардани ҳақиқат номумкин аст, ва агар касе кӯшиш кунад ҷунин амал намојад, ё ҳар ду шохидро рад мекунад; онҳо имони худро бар он ҷи «нимҳақиқатҳо» номида мешавад, бино мекунанд.

Акнун саволеро тақрор хоҳам кард, ки дар яке аз мақолаҳои ибтидоӣ, ки аз моҳи июли соли 2023 ба ин сӯ нашр шуда истодаанд, оварда шуда буд. Савол ин аст: «Аз соли 1863 инҷониб аз Адвентизм ҷи нури нави илоҳӣ падида омадааст?» Ҷавоб фақат ин аст: «Ҳеҷ.»

«Китобҳои Дониёл ва Ваҳй яканд. Яке нубувват аст, дигаре ваҳй; яке китобе муҳрзада, дигаре китобе кушодашуда. Юҳанно асрореро, ки раъдҳо баён карданд, шунид, вале ба ё амр шуд, ки онҳоро нанависад». Seventh-day Adventist Bible Commentary, ҷилди 7, 971.

Пас Алфо ва Омега нишон медиҳад, ки Дониёл аввалин аст ва Ваҳй охири. Дониёл оғози Адвентизмро намојандагӣ мекунад ва Ваҳй анҷоми Адвентизмро намојандагӣ мекунад.

«Ваҳй китобест муҳрзада, аммо ҳамзамон китобест кушода. Он воқеаҳои аҷоибро сабт мекунад, ки бояд дар рӯзҳои охири таърихи ин замин ба амал оянд. Таълимоти ин китоб муайян аст, на асроромез ва номафҳум. Дар он ҳамон ҳатти нубувват идома дода

шудааст, ки дар Дониёл аст. Баъзе нубувватхоро Худо такрор кардааст ва ба ин васила нишон додааст, ки бояд ба онҳо аҳаммият дода шавад. Худованд чизҳоеро, ки аҳаммияти бузург надоранд, такрор намекунад». Manuscript Releases, volume 9, 8.

Дар ибтидои Адвентизм, дар ҳамон оятҳое ки сутуни марказии Адвентизм мебошанд, он оятҳое ки дар соли 1798 мӯҳрашон кушода шуд, Исо Худо ҳамчун «Палмонӣ», Шуморишгари Аҷоиб, муаррифӣ намуд. Дар анҷоми Адвентизм, Исо Худо ҳамчун «Алфа ва Омега», забоншиноси аҷоиб — Каломи Худо — муаррифӣ мекунад. Аз ҳамин сабаб, ибтидои Адвентизм ва паёми фариштаи якум «бар замон овехта шуда буд». Дар анҷоми Адвентизм, паёми фариштаи сеюм бар Каломи Ӯ овехта хоҳад шуд.

Оғоз ва анҷоми Адвентизм дар чараёни таърихи подшоҳии шашуми пешгӯии Китоби Мукаддас сурат мегирад; бинобар ин, онҳо дар айни замон бо оғози Иёлотии Муттаҳида ва анҷоми он воқеъ мешаванд. Таърихи пешгӯёнаи Иёлотии Муттаҳида таърихи ду шоҳи ҷумҳурихоҳӣ ва протестантизм аст. Дар анҷоми он таърих, он ду шоҳ аз барра ба аждаҳо табдил хоҳанд ёфт. Ҷумҳурихоҳӣ ба демократия табдил хоҳад ёфт ва протестантизм ба протестантизми муртад табдил хоҳад шуд. Вақте ки ҷоми замони имтиҳонии Иёлотии Муттаҳида ба пур шудан ва ба анҷоми худ наздик омадан оғоз мекунад, ҷунон ки ҳоло рӯй дода истодааст, он ду шоҳи ҷумҳурихоҳии муртад ва протестантизми муртад барои ҳайвон сурате хоҳанд сохт, ва ба ин васила калосо ва давлатро ба як шохе, ки мисли аждаҳо сухан мегӯяд, муттаҳид хоҳанд кард. Аммо Худо бе шохид намонад, зеро дар раванди ба анҷом расондани Иёлотии Муттаҳида Ӯ шоҳи ҳақиқии протестантизми бармеҳезонад, то ҳам ба сурати ҳайвон дар Иёлотии Муттаҳида эътироз намояд ва ҳам баъдан ба сурати ҳайвоне, ки бо тамоми ҷаҳон рӯ ба рӯ мешавад. Бархезонидани шоҳи протестанти дар поёни Иёлотии Муттаҳида дар ҳамон сохтори таърихӣ анҷом хоҳад ёфт, ки шоҳи протестанти дар оғози Иёлотии Муттаҳида дар он бархезонида шуда буд. Қавме, ки пештар қавми аҳд буданд, канор гузошта хоҳанд шуд, ва қавми нав ба қавми нави аҳд табдил хоҳанд ёфт. Дар зери офтоб ҳеҷ чиз наест.

Вақте ки мо пешгӯиҳои замонири, ки дар таърихи миллери ғаммида ва баён шудаанд, барои арзиши Алфа ва Омега истифода мекунем, меёбем, ки онҳо дар асл як чизанд. Ҳар як пешгӯии замони аз таърихе оғоз меёбад, ки дар он пешгӯӣ эълон карда мешавад, ва он таърих ҳамеша таърихеро пешнамуна мегардад, ки дар он пешгӯӣ иҷро мешавад.

Таърихи пешгӯии дувоздаҳу сесад сол аз фармони сеюм дар соли 457 то милод оғоз ёфта, бо паёми фариштаи сеюм дар 22 октябри соли 1844 ба анҷом расид. Пеш аз расидан, аммо то омадани фармони сеюм, кори бино намудани маъбад ва Ерусалим ба анҷом расонида шуд. Ба ҳамин монанд, дар таърихе, ки то расидани фариштаи сеюм идома дошт, ҳақиқатҳои бунёдии маъбади миллери устувор карда шуданд.

Соли 1798 нубуввати бисту панҷсолаю бистсолаи пешгӯие, ки дар соли 723 то милод бо пароканда шудани даҳ қабилҳои шимолӣ оғоз ёфта буд, ба анҷом расид. Он пешгӯӣ ду давраи ҳазору дусаду шастсоларо муайян мекард, ки поймол гардидани маъбади воқеӣ ва Ерусалими воқеиро аз ҷониби Руми бутпарастии воқеӣ нишон медиҳад; ва пас аз он ҳазору

дусаду шаст соли поймол кардани шахри рӯҳонӣ ва маъбади рӯҳонӣ аз ҷониби Руми папавӣ фаро расид. Пешгӯӣ бо нобуд шудани подшоҳии шимолӣ ва пароканда гардидани шахрвандони он подшоҳӣ оғоз ёфт. Нимаи роҳ дар ин пешгӯӣ, дар соли 538, поёни поймол гардидани қавми Худо аз ҷониби Руми бутпараст, яъне подшоҳии чоруми пешгӯии Китоби Муқаддасро нишон медиҳад ва боиси пароканда шудани калисои Худо ба биёбони Асрҳои Торик мегардад. Поёни он пешгӯии замони дар соли 1798 анҷоми подшоҳии панҷуми пешгӯии Китоби Муқаддасро нишон медиҳад. Пароканда шудани даҳ қабилаи шимолӣ ва калисои масеҳӣ, ки ба биёбон гурехт, чамъ шудани онҳоеро ифода мекунад, ки таъин шудаанд шохи протестантизм гарданд. Нишонаҳои роҳ аксар вақт бо зиддиятҳо муаррифӣ мешаванд, ва парокандагӣ метавонад чамъшавиро ифода намояд, ҳамон тавре ки Илос намояндаи Яҳёи Таъмиддиханда мебошад. Дар ҳамон рӯёриии пешгӯёна Илос намемирад, вале Яҳёи Таъмиддиханда мемирад.

Дар соли 677 то милод қабилаи ҷанубии Яхудо (ки дар Навиштаҳо ҳамчунин ҳамчун замини ҷалол муайян шудааст) барои ду ҳазору панҷсаду бист сол пароканда гардид, ки ин давра 22 октябри соли 1844 ба анҷом расид. Он нубувват поймол гардидани қавми Худоро муайян мекард, ки Дониёл онҳоро дар Дониёл 8:13, 14 ҳамчун «лашкар» муаррифӣ мекунад.

Пас аз он шундаам, ки як муқаддас суҳан меронд, ва муқаддаси дигар ба ҳамон муқаддасе, ки суҳан мегуфт, гуфт: «Рӯё дар бораи қурбонии доимӣ ва гуноҳи вайронӣ, ки ҳам муқаддасгоҳ ва ҳам лашкарро ба зерӣ по кӯбидан месупорад, то ба кай хоҳад буд?» Ва ӯ ба ман гуфт: «То ду ҳазору сесад рӯз; пас аз он муқаддасгоҳ пок хоҳад шуд». Дониёл 8:13, 14.

Пешгӯии ду ҳазору сесадсола, ки ҳамзамон бо анҷоми пешгӯии ду ҳазору панҷсаду бистсолае, ки дар соли 677 то милод оғоз ёфта буд, ба поён расид, поймол гардидани муқаддасгоҳро, чунон ки дар Дониёл 8:13, 14 муайян шудааст, нишон медиҳад. Пешгӯии парокандашавии Яхудо дар соли 677 то милодно се ҳамлаи Набукаднесар пешӣ гирифта буд, ва он пешгӯӣ бо расидани паёми сеюм дар 22 октябри соли 1844 ба анҷом расид.

Ду нубуввати дувунимҳазору панҷсаду бистсола, ки мутаносибан дар солҳои 1798 ва 1844 ба анҷом мерасанд, ҷиҳилу шаш соли бино кардани таҳкурсии маъбади миллерино муайян месозанд. Мӯсо ҷиҳилу шаш рӯз дарёфти дастурҳоро оид ба бино кардани маъбад гузаронид; бозсозии маъбади Ҳиродус дар замони Масеҳ ҷиҳилу шаш сол тӯл кашид, ки дар соли таъмиди Масеҳ ба анҷом расид. Аз таъмид ӯ ба биёбон барои ҷиҳил рӯз рафт, ва ҳангоме ки бозгашт, бори аввал маъбадро пок сохт, ва яҳудиёни баҳсчӯ мехостанд бидонанд, ки бо кадом қудрат ӯ чунин кореро анҷом дод.

Ва иди Фисҳи яҳудиён наздик буд, ва Исо ба Ерусалим баромад, ва дар маъбад касонеро ёфт, ки говҳо ва гӯсфандон ва кабӯтарон мефурӯхтанд, ва саррофон нишаста буданд. Ва чун тозиёнае аз ресмонҳои борик сохт, ҳамаро аз маъбад берун ронд, ҳам гӯсфандонро ва ҳам говҳоро; ва пули саррофонро рехт ва мизҳоро чаппа кард; ва ба кабӯтарфурӯшон гуфт: «Ин чизҳоро аз ин ҷо бардоред; хонаи Падари Маро хонаи тиҷорат магардонед». Ва шогирдонаш ба ӯ оварданд, ки навишта шудааст: «Ғайрати хонаи Ту Маро фурӯ бурдааст». Пас яҳудиён ҷавоб дода, ба ӯ гуфтанд: «Чӣ аломате ба мо нишон медиҳӣ,

зеро ки чунин мекуни?» Исо дар ҷавоб ба онҳо гуфт: «Ин маъбадро вайрон кунед, ва Ман онро дар се рӯз барпо хоҳам кард». Пас яҳудиён гуфтанд: «Ин маъбад чихилу шаш сол сохта шуд, ва Ту онро дар се рӯз барпо хоҳӣ кард?» Аммо Ӯ дар бораи маъбади ҷисми Худ сухан мегуфт. Бинобар ин, вақте ки Ӯ аз мурдагон эҳё шуд, шогирдонаш ба ӯ оварданд, ки инро ба онҳо гуфта буд; ва онҳо ба Навиштаҳо ва ба сухане ки Исо гуфта буд, имон оварданд. Юҳанно 2:13–22.

Маъбади миллерӣ дар давоми чихилу шаш сол, аз соли 1798, дар анҷоми пешгӯии нахустини ду ҳазору панҷсаду бистсола, барпо гардид ва чихилу шаш сол баъд, дар иҷрои пешгӯии дуюми ду ҳазору панҷсаду бистсола, дар соли 1844, ба поён расид. Он чихилу шаш сол бо омадани фариштаи якум оғоз ёфт ва бо омадани фариштаи сеюм анҷом пазируфт, зеро Масеҳ гуфта буд, ки маъбади Ӯ дар се рӯз бардошта хоҳад шуд. Агар шумо нахоҳед ин воқеиятҳоро бубинед, сабабаш ду мушкили асосист, илова бар мушкилоте, ки мумкин аст дар дили нохоҳон ва табдилноёфта мавҷуд бошанд. Мушкили аввал ин аст, ки шумо намехоҳед ба Каломи нубувватӣ аз дидгоҳе наздик шавед, ки таърих такрор мешавад. Шумо таърихгаро нестед. Мушкили дигар нотавонӣ дар татбиқ кардани калимоти рамзист, ки дар дохили Каломи Худо тавассути Каломи Худо сабт гардидаанд. Оғозҳои ҳамаи ин пешгӯиҳо анҷомро муайян мекунад, ва онҳо ҳамеша бисёр бештар аз танҳо таърихҳое, ки такрор мешаванд, муайян месозанд.

Китоби Муқаддас мегӯяд, ки мо маъбади Рӯҳулқудс ҳастем, ва маъбади ҷисм аз чихилу шаш хромосома таркиб ёфтааст. Олимоне, ки он чихилу шаш хромосомаро меомӯзанд, ба мо хабар медиҳанд, ки бисту се хромосомаи мардона ва бисту се хромосомаи занона бар гирди як протеине печонида шудаанд, ки шакли салиб дорад.

Дар Дониёл боби дувоздаҳ се нубуввати ба ҳам вобастаи замонӣ ҳаст; нахустин ба пароканда шудани қудрати қавми муқаддас ишора мекунад, ки он «ҳафт замон»-и Ибодатҳо бисту шашро ифода менамояд. Пароканда шудани қудрати қавми муқаддас, ки аз ҷониби онҳо иҷро гардид, ду ҳазору панҷсаду бист сол буд, аммо дар Дониёл дувоздаҳ танҳо ба нисфи охирини он давра ишора мешавад. Он Дониёло чунин тасвир мекунад, ки намефаҳмид аз ин эълон чӣ дар назар дошта шудааст.

Ва ман он марди либоспӯши катониро, ки бар болои обҳои дарё буд, шунидам, ҳангоме ки дасти рости худ ва дасти чапи худро сӯи осмон бардошт ва ба номи Ӯ, ки то абад зинда аст, қасам хӯрд, ки ин барои як замон, ва замонҳо, ва нисфи замон хоҳад буд; ва ҳангоме ки вай пароканда сохтани қудрати қавми муқаддасро ба анҷом расонад, ҳамаи ин чизҳо ба поён хоҳанд расид. Ва ман шунидам, аммо нафаҳмидам; пас гуфтам: Эй оғои ман, анҷоми ин чизҳо чӣ хоҳад буд? Донёл 12:7, 8.

Дониёл боби дувоздахум паёмеро тасвир мекунад, ки дар вақти охир кушода гардид, ки он соли 1798 буд. Дар ин порча Дониёл Вилиям Миллерро намояндагӣ мекунад, ки рамзи асосии донон дар он таърих аст. Аввал Миллер ба сӯи пешгӯии ду ҳазору панҷсаду бистсолаи Ибодот 26 роҳнамоӣ карда шуд, ва дар оятҳои 7 ва 8 ӯ дононро намояндагӣ мекунад, ки бояд ҳақиқатро мувофиқ созанд, ки парокандагии ду ҳазору панҷсаду бистсола ба таври қатъӣ ҳамчун пароканда кардани қавми Худ аз ҷониби Худо муайян шудааст.

Ва агар баъд аз ҳамаи ин ҳам ба Ман гӯш надихед, пас Ман шуморо барои гуноҳхоятон ҳафт баробар бештар ҷазо хоҳам дод. Ва такаббури қудрати шуморо хоҳам шикаст; ва осмони шуморо мисли оҳан, ва замини шуморо мисли мис хоҳам гардонид. Ибодат 26:18, 19.

«Ифтихор»-и Исроили қадим он буд, ки ба онҳо иҷоза дода шуд, Худоро ҳамчун Подшоҳи худ рад кунанд ва подшоҳи инсониро интиҳоб намоянд. Ифтихори онҳо, ки пеш аз суқут меояд (Масалҳо 16:18), хоҳиши онҳо буд, ки мисли ҳамаи салтанатҳои бутпарастии гирду атрофшон бошанд. Нест кардани нахуст салтанати шимолӣ ва сипас салтанати ҷанубӣ, мутаносибан, пароканда шудани қудрат (подшоҳ) дар солҳои 723 BC ва 677 BC буд.

Миллер хирадмандонро ифода менамуд, ки афзоиши донишро, ки дар оятҳои пешини Дониёл боби дувоздаҳ кушода шуда буд, мефаҳмиданд; ва дар оятҳои ҳафтум ва ҳаштуми он ӯ ҳамчун касе тасвир шудааст, ки робитаи миёни як ҳазору дусаду шаст сол ва ду ҳазору панҷсаду бист соли парокандагии қавми Худоро намефаҳмид. Дониёл ҳам қавми Худоро дар анҷоми Адвентизм ифода мекунад ва ҳам Миллерро дар оғози Адвентизм. Дар анҷоми Адвентизм низ ҳамон мушкил вучуд дорад, зеро вақте ки Адвентизм фаҳмиши Миллерро дар бораи «ҳафт замон» канор гузошт, онҳо маҷбур шуданд, ки як ҳазору дусаду шаст солро танҳо ҳамчун Асрҳои Торик муайян намоянд. Хирадмандон дар охир мушкиле монанд ба он доштанд, ки Дониёл ва Миллер онро нишон медиҳанд. Чаро истилоҳоти Ибодат боби бисту шаш барои тавзеҳи сеюним замон ба кор бурда мешавад, на ҳафт замон?

Миллер ҳеҷ гоҳ ин мушкилро ба таври комил ҳал накард, аммо дар соли 1856 охирин «нури нави нубувватӣ» дар як силсилаи шаш мақола пешниҳод карда шуд, ки ҳеҷ гоҳ ба анҷом нарасид; дар он ҳафт замон чунин муайян карда мешуд, ки сеюним сол аз Руми бутпарастро ифода мекунад, ки Исроили аслии Худоро поймол мекард, ва пас аз он сеюним соли Руми папавиро, ки Исроили рӯҳониро поймол мекард. Ҳафт сол баъд, адвентизм тамоми нури марбут ба ҳафт замонро ошкоро рад кард ва ба ин васила ин мушкилро барои доноён дар замони охир, дар соли 1989, омода сохт, вақте ки, чунон ки дар Дониёл боби ёздаҳум, ояти чихил, тасвир шудааст, кишварҳое, ки Иттиҳоди Шӯравии собиқро намояндагӣ мекарданд, аз ҷониби папавият ва Иёлотҳои Муттаҳида рӯфта шуданд.

Нахустин нур, ки ба Миллер дода шуда буд, дар соли 1863 рад карда шуд, ва охирин нур дар ин мавзӯ аз ҷониби Ҳайрам Эдсон дар он шаш мақола дода шуд. Он мақолаҳо қатъ карда шуданд ва ҳафт сол (замон) баъд қудрати Исроили муосир канор гузошта шуд, то аз калисоҳои бутпарасте, ки чанд сол пештар ба дурустӣ ҳамчун духтарони Бобил муайян шуда буданд, тақлид намояд. Ҳафт замони Ибодат 26 ҳамчун як таълимоти нубувватӣ ба санги пешпо табдил ёфт, ва такаббури Исроили қадим, чунон ки бо хоҳиши онҳо барои бар худ подшоҳ гардонидани Шоул ифода ёфта буд, такрор шуд. Исо анҷомро бо ибтидо намояндагӣ мекунад.

Китоби Дониёл инчунин пешгӯии ҳазору дусаду навадсола ва ҳамзамон пешгӯии ҳазору сесаду сию панҷсолаеро муайян мекунад, ки ҳар ду аз бардошта шудани «қурбонии ҳаррӯза» дар соли 508 оғоз меёбанд. Бардошта шудани «қурбонии ҳаррӯза» бартарарф

гардидани муқовимати Руми бутпарастро ба болоравии қудрати папағӣ дар соли 538 ифода мекунад. Пеш аз он ки қудрати папағӣ дар соли 538 бар тахти замин қарор дода шавад, як давраи гузариши сисолаи вучуд дошт; сипас ҳазору дусаду шаст соли боқимонда дар соли 1798 ба анҷом мерасад. Ин сӣ соли гузариш аз як подшоҳӣ ба подшоҳии дигар солҳои охири ҳукмронии папагиро муайян мекунад, ки ба он меанҷомад, ки подшоҳии шашуми пешгӯии Китоби Муқаддас дар соли 1798 бар тахти замин қарор дода шавад. Оғози пешгӯии ҳазору дусаду навадсола гузаришро аз як подшоҳии пешгӯии Китоби Муқаддас ба подшоҳии навбатии пешгӯии Китоби Муқаддас муайян мекунад, ҳамон тавр ки анҷоми он пешгӯӣ низ чунин мекунад.

Пешгӯии ҳазору сесаду сию панҷсолае, ки бо бардоштани «қурбонии доимӣ» дар соли 508 оғоз ёфт, дар соли 1843 ба анҷом мерасад.

Ва аз вақте ки қурбонии доимӣ бардошта шавад ва макрӯҳи вайронкунанда барқарор гардад, як ҳазору дусаду навад рӯз хоҳад буд. Хушо касе ки интизорӣ мекашад ва ба як ҳазору сесаду сию панҷ рӯз мерасад. Дониёл 12:11, 12.

Пешгӯии ҳазору сесаду сию панҷ сол дар соли 1843 ба анҷом расид, ва Дониёл мегӯяд, ки онҳое ки «интизорӣ кашиданд», вақте ки он пешгӯӣ иҷро мешуд, муборак хоҳанд буд. Хохар Уайт инро чунин баён мекунад.

Хушо чашмоне ки он чи дар солҳои 1843 ва 1844 дида шуд, диданд.

«Паём дода шуд. Ва дар тақрор намудани ин паём ҳеҷ таъхире набояд бошад, зеро аломатҳои замон ба иҷро расида истодаанд; кори хотимавӣ бояд анҷом дода шавад. Кори бузурге дар муддати кӯтоҳ анҷом дода хоҳад шуд. Ба зудӣ, тибқи таъйиноти Худо, паёме дода хоҳад шуд, ки ба нидои баланд табдил хоҳад ёфт. Он гоҳ Дониёл дар қуръаи худ хоҳад истод, то шаҳодати худро диҳад». Manuscript Releases, volume 21, 437.

Пас, ибтидои пешгӯии ҳазору сесаду сию панҷсола гузаришро аз дини бутпарастӣ ба дини папагарӣ муайян мекунад, ва ба ин васила гузаришро аз протестантизм ба протестантизми миллерӣ муайян месозад.

Он адвентистоне, ки ҳақиқатҳои бунёдии адвентизмро рад мекунанд, ҳамаи пешгӯиҳои замониеро, ки миллериён пешниҳод карда буданд, рад менамоянд, ҳатто ду ҳазору сесад соли Дониёл 8:14-ро. Онҳо метавонанд ин воқеиятро ба таври қатъӣ инкор наमоянд, аммо метавон ба таври мантиқӣ нишон дод, ки ин воқеият дуруст аст; лекин ҳоло мақсади ман дигар аст, бинобар ин феълан аз он мегузарам, ҳангоме ки мекушем ин мақоларо ба анҷом расонем.

Пароканда шудани «замини чалол»-и Яхудо дар соли 677 то милод, поймол гардидани «лашкар»-ро дар Дониёл 8:13, 14 ифода менамояд ва ба барқарор шудани замини чалоли муосир, яъне Иёлотҳои Муттаҳида, ишора мекунад. Ду ҳазору сесад соли ҳамон оятҳо аз соли 457 то милод оғоз ёфта, поймол гардидани «мақдас»-ро ифода менамояд.

Сипас ман шунидам, ки яке аз муқаддасон сухан мегуфт, ва муқаддаси дигар ба он муқаддасе ки сухан мегуфт, гуфт: «Рӯё дар бораи қурбонии доимӣ ва гуноҳи вайронӣ,

ки ҳам қудсгоҳ ва ҳам лашкарро барои поймол шудан таслим мекунад, то ба кай хоҳад буд?» Ва ӯ ба ман гуфт: «То ду ҳазору сесад рӯз; он гоҳ қудсгоҳ пок хоҳад шуд». Дониёл 8:13, 14.

677 то мелод ва 457 то мелод санаҳое мебошанд, ки бо робитаи қавми Худо ва муқаддасгоҳи Худо пайвастанд. Худо ҳам лашкар ва ҳам муқаддасгоҳро дар як вақт, дар 22 октябри соли 1844, боз бо ҳам овард. Дусаду бист соле, ки миёни 677 то мелод ва 457 то мелод қарор дорад, рамзи давраест, ки дар он Худо нишонае барпо менамояд, ки афзоиши нурро ифода мекунад. Дар 22 октябри соли 1844 нури ғариштаи сеюм фаро расид, нури муқаддасгоҳ ба дурахшидан оғоз кард, ва лашкаре ҳозир буд, то ин нурро эълон намояд.

Дар ҳамон ҳатти нубувватӣ, ки ҷанги сегонаеро, ки Шайтон ва Масеҳ дар он даргир шуданд, муайян менамояд, Китоби Муқаддаси Подшоҳ Ҷеймси соли 1611 ба таъб расид. Дақиқан дусаду бист сол баъд, дар соли 1831, Вилиям Миллер паёми худро бори аввал нашр кард:

«Дар давоми нӯҳ сол Вилиям Миллер мутмаин буд, ки бояд паёми худро ба калисоҳо расонад; аммо вай интизор монд ва умед дошт, ки ягон мақоми эътирофшуда ин хушхабарро дар бораи Наҷотдиҳандаи ба зудӣ оянда эълон хоҳад кард. Бо ҳамин гуна интизор шудан, ӯ фақат ҳақиқати ин паёмро собит намуд; онҳо номе доштанд, ки зиндаанд, вале ба зудӣ мемурданд. Соли 1831 Миллер аввалин суҳанронии худро дар бораи пешгӯиҳо ироа кард». Steven Haskell, *The Seer of Patmos*, 77.

Худо матнҳои муқаддас ва дурусти аслиро, ки барои таҳияи Китоби Муқаддас истифода шуданд, муҳофизат намуд. Сипас Ӯ Китоби Муқаддаси Худро дар соли 1611 ба вучуд овард. Баъд Ӯ пайғомовареро бархезонд, ки барои ба миён овардани паёми ғариштаи аввал қоидаҳои дар Китоби Муқаддас мавҷудбуда, аз он баровардашуда ва дар он муқарраршударо ба қор мебурд. Дар соли 1831, паёми Миллер ба таври расмӣ шакл гирифт, чунон ки паём дар таърихи Масеҳ аз ҷониби Яҳёи Таъмиддиҳанда ба таври расмӣ шакл гирифта буд, ва чунон ки паём дар ҳар як ҳаракати ислоҳотӣ ба таври расмӣ шакл гирифтааст. Паёми Миллер, яъне паёми ғариштаи аввал, ки қушода шудани довариро эълон мекунад, бевосита бо татбиқи давран вақти нубуввати дусаду бистсола тасдиқ карда мешавад. Он паёми оғоҳӣ дар оғози салтанати шашуми нубуввати Китоби Муқаддас буд — Иёлотӣ Муттаҳидаи Амрико.

Соли 1996 хизмати Future for America оғоз ёфт, ва паёми ғариштаи сеюм, ки дар соли 1989 мӯҳраш қушода шуда буд, яъне паёме, ки шифо ёфтани захми марговари папагӣ ва қонуни якшанбеи ба қарибӣ ояндаро муайян мекард, дар маҷаллае бо унвони The Time of the End ба таъб расид. Паём дар анҷоми адвентизм ҳамон тавр ба шакли расмӣ дароварда шуд, чунон ки паём дар ибтидо ба шакли расмӣ дароварда шуда буд. Дар ибтидо паём бар замон овехта шуда буд ва рушди минбаъдаи ҳақиқатҳоро, ки дар дохили Каломи Худо ҷой доранд, ифода менамуд. Дар соли 1996, дусаду бист сол пас аз таваллуди Иёлотӣ Муттаҳида дар соли 1776, паём дар анҷоми адвентизм ба шакли расмӣ дароварда шуд ва рушди минбаъдаи паёмҳои се ғариштаро ифода мекард.

Ҳангоме ки мо ба таърихи мувозии шохи ҷумҳуриҳо ва шохи протестантӣ дар таърихи подшоҳии шашуми нубуввати Китоби Муқаддас мепардозем, бояд равшан фаҳмида шавад, ки шохи протестантӣ кист ва кӣ нест.

Бикӯш, ки худро назди Худо писандида нишон диҳӣ, ҳамчун коргаре ки аз чизе шарм надорад ва каломи ростиро дуруст тақсим мекунад. Аммо аз суханони беҳуда ва палиди дунёвӣ дурӣ ҷӯй; зеро онҳо ба беимонии бештар меафзоянд. 2 Тимотиус 2:15, 16.